

Posudek na rigorózní práci Mgr. Tomáše Brožka, Dis. „Copingové strategie u chronické bolesti: Aktualizace a restandardizace dotazníku DCB 3“.

Rigorózní práce T. Brožka navazuje na jeho práci diplomovou a je věnována rovněž velmi aktuálnímu a významnému tématu – možnostem zkvalitnění psychologické diagnostiky chronické bolesti. Posuzovaná rigorózní práce je členěna na teoretickou a empirickou část a byla předložena k obhajobě v rozsahu 105 str. textu, 11 str. soupisu použité literatury a celkem 52 str. příloh, zahrnujících původní a výslednou podobu dotazníku DCB 3, popisnou statistiku souboru, dotazníkovou baterii CLB, tabulku hrubých skóre dotazníkové baterie, tabulku výsledků dotazníku DCB 3, korelační matici všech položek a postup faktorové analýzy metodou VARIMAX, výpočet reliabilit výsledných škál a přehled McCallovy plošné transformace jednotlivých stupnic.

Teoretická část práce zahrnuje celkem 12 kapitol, po úvodu (str. 10 – 11) je první z nich (str. 13 – 16) věnována terminologickým otázkám a epidemiologii bolesti, druhá (str. 17 – 21) přináší informace o vývoji pohledu na otázky bolesti od počátků utváření těchto názorů do současnosti a třetí (str. 22 – 26) je věnována neurofyzilogii bolesti. Čtvrtá kapitola (str. 27 – 29) představuje vrátkovou teorii bolesti a bio-psycho-sociální model bolesti, pátá kapitola (str. 30 – 35) se zabývá otázkami měření bolesti a šestá (str. 36 – 38) předkládá přehled možností užívaných k hodnocení bolesti u patologického procesu. Sedmá kapitola (str. 39 – 43) představuje rámec psychologického vyšetření u chronické bolesti, osmá kapitola (str. 44) se zabývá negativními emocemi, stresem a jeho zvládním, vztahujícími se k bolesti, devátá kapitola (str. 45 – 54) je věnována strachu a úzkosti ve vztahu k bolesti a desátá (str. 55 – 58) stresu a jeho zvládní ve vztahu k bolesti. Jedenáctá kapitola (str. 59 – 63) představuje současné metody diagnostiky v oblasti strachu z bolesti a dvanáctá kapitola (str. 64 – 66) předkládá některé související a navazující otázky ohledně možnosti syntézy existujících modelů chronické bolesti, či role pozitivních emocí.

Empirická část práce obsahuje celkem devět kapitol: první z nich (str. 68 – 69) je věnována představení výzkumného projektu, druhá (str. 70 - 73) inspiračním zdrojům a tvorbě dotazníku, třetí kapitola (str. 74 – 76) popisuje postup při sběru dat a čtvrtá kapitola (str. 77 – 79) je věnována popisu výzkumného souboru. V páté kapitole (str. 80 – 82) empirické části práce jsou představeny použité metody, v šesté (str. 83 – 85) a sedmé (str. 86 – 91) jednak výsledky exploratorní faktorové analýzy, jednak psychometrické vlastnosti škál dotazníku DSCB 3. Osmá kapitola (str. 92 – 93) je věnována vyhodnocení získaných výsledků a v deváté kapitole (str. 94 – 104) je rozvinuta rozsáhlá diskuse. Závěrečné shrnutí je uvedeno na str. 105.

Jak jsem již konstatoval v případě autorovy diplomové práce, i jeho práce rigorózní je sepsána velmi pečlivě, přes značný rozsah zpracovaných tematických okruhů též přehledně

a srozumitelně, velmi dobrou češtinou a na vysoké odborné úrovni. Považuji za vhodné znovu připomenout a ocenit příznivé propojení autorovy dřívější fyzioterapeutické zkušenosti s novou odborností psychologickou, přičemž oba tyto zdroje poznatků a zkušeností byly dále inspirovány a kultivovány jeho kontakty s předními českými, ale i zahraničními odborníky v dané oblasti. Práce vychází z relevantního a rozsáhlého světového i českého odborného písemnictví; soupis použité literatury obsahuje celkem 137 odkazů zahrnujících jak periodické, tak neperiodické zdroje, příspěvky na odborných konferencích atd.

Hlavní přínos práce spatřuji jednak v detailní, zasvěcené a moderní analýze současných přístupů k psychologické diagnostice bolesti, jednak v návrhu a ověření nové verze dotazníku DCB 3. Domnívám se, že výsledky práce jsou cenným přínosem k dalšímu vývoji poznatků v oblasti psychologické diagnostiky bolesti. Chtěl bych též ocenit vysokou samostatnost práce, kterou autor projevil jakož i jeho schopnost vyhledat a získat spolupráci předních českých odborníků působících v dané oblasti.

K práci mám pouze jednu dílčí připomínku. Domnívám se, že moje původní připomínka ke struktuře autorovy diplomové práce ve smyslu až příliš extenzivně založené struktury je i nadále aktuální: autor ve snaze nic nepodcenit uvedl jako samostatné kapitoly i ty tematické celky, jež mohly být zvl. v teoretické části práce podle mého názoru sloučeny (např. kap. č. 8 – 10), čímž by se mohlo dosáhnout kompaktnější podoby struktury práce. Uznávám však, že jde především o autorovo pojetí členění struktury textu a respektuji je.

Závěr:

Rigorózní práce Tomáše Brožka úspěšně navazuje na jeho práci diplomovou, kterou dále doplňuje a rozvíjí a dokládá, že autor se zhostil i svého dalšího úkolu úspěšně. Práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a proto ji doporučuji k obhajobě.